

samt att sistnämnda förordning uttryckligen är, i hvad den angår boställsskogar, upphäfd genom ingressen till 1866 års förordning.

Utskottet hemställer, att motionen måtte lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 27 Mars 1882.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.

N:o 34.

Ank. till Riksd. Kansli den 27 Mars 1882, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om tillägg till förordningen om kyrkostämma, samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862, samt till förordningen om kyrkostämma, samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863.

Uti en inom Första Kammaren afgifven samt till Lag-Utskottet öfverlemnad motion, N:o 11, anför Herr *Frith. Grafström* följande:

»Den svenska lagstiftning, som till handläggning å kommunalstämma förlagt kommunens borgerliga angelägenheter och till handläggning å kyrkostämma förlagt församlingens kyrkliga, kan i större städer, der flera territorialförsamlingar finnas, framkalla åtskilliga förvecklingar och svårigheter. Då kommunen der vant sig att, såsom ett helt, genom stadsfullmäktige ombesörja sina borgerliga angelägenheter, men flera församlingar i staden, hvar och en för sig, handlägga de kyrkliga, kan det ej fela, att äfven skall erfaras behovet af en gemensamhet i åtskilliga

kyrkliga angelägenheter, särskildt de ekonomiska, t. ex. uppförandet af folkskolehus och kyrkor. En sådan gemensamhet kunde vinnas, om åt kyrkofullmäktige, valde af församlingarna, uppdrogs att å församlingarnas vägnar handhafva sådana kyrkliga ärenden, som ansågos böra vara gemensamma för hela staden. En lagstiftning i detta syfte gillades också af förra Riksdagen, då Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående författning om kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg af Riksdagens båda Kamrar antogs, såsom den underdåniga skrifvelsen af den 19 April 1881 omförmäler.»

»Jag vågar hålla före, att det vore i hög grad nyttigt, om det hufvudsakliga i hvad för Göteborg blifvit fastställt äfven utsträcktes till andra städer med flera församlingar. Visserligen finnes redan i Kongl. förordningen af den 21 Mars 1862 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd ett stadgande, som kan hafva tillämpning på hvad nu ifrågasättes. Det heter nemligen der i 1 kap. 3 § mom. 2:

»Der i städer, som bestå af flera församlingar, fråga till afgörande förekommer, som alla eller flera af dessa församlingar angår, skall sådan fråga handläggas å gemensam kyrkostämma, under ordförande af den bland stadens kyrkoherdar, som domkapitlet dertill förordnar.»

»Men dels tyckes detta stadgande hafva afseende på endast undantagsförhållanden och dels torde man lätteligen erkänna olägenheten af de jettestämmor, som i stora städer härigenom kunna uppstå. I den Kongl. förordningen af den 20 November 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm har man afböjt denna olägenhet genom ett stadgande om kyrkofullmäktige, som i vissa fall skola representera församlingarna. Dessas myndighet inskränkes dock hufvudsakligen till ett sammanjemkande af församlingarnas fattade beslut, och omfattningen af deras myndighet har dessutom ofta varit omtvistad. I alla händelser är icke förr än genom förslaget till förordning angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg bestämdt uttalad den grundsatsen, att flera församlingar i samma stad kunna ej blott undantagsvis men äfven för beständigt hafva gemensamma angelägenheter att sköta, och att detta lämpligast kan ske genom dertill bemyndigade kyrkofullmäktige. Men, eftersom olika orter kunna hafva olika behof, och öfverflödigt kan vara att, sedan sjelfva hufvudgrunden blifvit af Riksdagen gillad, hvarje särskild orts önskingar i detaljbestämningar skulle för hvarje gång underställas Riksdagens pröfning, vågar jag vördsamt föreslå, att i förordningen af den 21 Mars 1862 första kapitlet om kyrkostämma 3 § Riksdagen må för sin del antaga följande tillägg:

»När i städer, der tvenne territoriella församlingar finnas, dessa,

och när i städer, der flera än tvenne territoriella församlingar finnas, dessas flertal derom hos Kongl. Maj:t anhålla, må kyrkliga ärenden, som röra församlingarna gemensamt, med församlingarnas beslutande rätt till det omfång, hvarom begäran framstälts, behandlas och afgöras genom kyrkofullmäktige, valde på de särskilda församlingarnas kyrkostämmor. Efter vederbörandes hörande bestämmer Kongl. Maj:t det antal kyrkofullmäktige, som hvarje församling eger att utse, äfvensom sättet för den verksamhet, som bör tillkomma dessa kyrkofullmäktige, allt efter som för hvarje ort anses ändamålsenligt.

»Derjemte vågar jag föreslå att, eftersom särskild Kongl. förordning af den 20 November 1863 om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd gäller för Stockholm, ofvanstående stadgande äfven bör tillämpas på Stockholm.»

Det i motionen ur förordningen om kyrkostämma, samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862 citerade stadgande angående gemensam kyrkostämma i städer, som bestå af flere församlingar, återfinnes rätteligen uti samma förordnings § 11 mom. 3.

Beträffande sjelfva saken, finner Utskottet sig icke kunna tillstyrka motionärens förslag.

De städer, utom Stockholm, hvarest två eller flere territoriella församlingar finnas, utgöra endast ett fåtal, och några olägenheter af nuvarande lagstadgade sätt för besluts fattande i kyrkliga ärenden har i dem, Utskottet veterligen, icke försports; utom hvad angår den största af dem, nemligen Göteborg. För denna stad är emellertid, såsom framgår af Riksdagens underdåniga skrifvelse den 19 April 1881, särskild förordning angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd af Riksdagen antagen i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts på ett af kommunen i ämnet afgifvet förslag grundade proposition; och torde utfärdande af denna förordning snart vara att emotse. Skulle för Stockholm några likartade bestämmelser vara eller blifva af behofvet påkallade, torde lämpligaste sättet för åvägabringandet af de i sådant hänseende erforderliga ändringar uti den särskildt om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i nämnda stad utfärdade förordningen den 20 November 1863 vara det, att vederbörande inom nämnda samhälle i frågan vända sig till Kongl. Maj:t; kunnande Utskottet i afseende å motionen, så vidt den afser bemälda stad, emellertid icke underlåta att erinra, det

dervarande kyrkofullmäktige redan ega, om församlingarnes afgifna meningar befinnas skiljaktiga, att utöfva församlingarnes gemensamma afgöranderätt och således icke äro inskränkte till en sådan sammanjemkningsåtgärd, som motionären antydt; att det syntes Utskottet betänkligt, att den hvarje församling enligt författningarne tillkommande beslutanderätt skulle kunna i större eller mindre omfång någon församling emot dess bestridande beröfvas till följd af framställning utaf församlingarnes flertal; samt att, då kommunallag, hvartill ifrågavarande förordning är att hänföra, jemlikt 57 § Regeringsformen stiftas af Konung och Riksdag gemensamt, det icke kan vara lämpligt att, på sätt motionären ifrågasatt, åt Kongl. Maj:t uppdraga att allena lagstifta i vissa, måhända de viktigaste delarne af hvad nämnda kommunalförfattning innehåller.

För öfriga städer, som bestå af flere församlingar, torde behofvet af förändring i de uti förordningen den 21 Mars 1862 redan gifna bestämmelser om gemensam kyrkostämma i sådana frågor, som angå alla eller flere af församlingarne, vara, åtminstone för den närmaste framtiden, än mindre och, äfven om behof af en sådan förändring förefunnnes, torde densamma icke lämpligen kunna verkställas på det sätt, motionären föreslagit.

Utskottet hemställer således,

att förevarande motion icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 27 Mars 1882.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.